

КИЭН ТУТТАБЫН

Биир дойдулаахпыт, биллиилээх государственнай, политической деятель Илья Егорович Винокуров төрөөбүтэ 110 сылын көрсө, кини сырдык аатын үйэтитэр сыаллаах улууска да, республикаҥа да быланнаах үлэлэр ытылла тураллар. Үбүлүөйүнэн эрэ буолбакка, дыоносэргэтэ Илья Егоровичы үйэ-саастухары үчүгэйдик өйдүү-саныы сылдыар. Элбэхтэн биир холобур. Казачье орто оскуолатыгар И.Е. Винокуров аатын ингэри. Үөһээ Дьааны райисполкомун 1962 сыл алтынны 14 күнүнээҥи уурааҥар манньк этиллибит: «В связи с 40-летием Якутской АССР за успехи, достигнутые в воспитании подростяющего поколения, присвоить Казачинской средней школе имя Ильи Егоровича Винокурова». Оскуола музейыгар уонна библиотекатыгар И.Е. Винокуров олоҥун, үлэтин кэпсиир, көрдөрөр матырыйааллар балачча түмүллүбүттэр. Кини бу оройуонҥа үрүннэр тобохторун кыдыйбыта, атын да кэккэ үтүөлэрэ элбээ биллэр.

Төрөөбүт норуотун үрдүкү интэриэстэрэ модьуйар буоллахтарына Илья Егорович дьинг принципиальной, гражданской эр санааланыыны уонна чаҥыйбат буолууну

көрдөрөрө. Кини майгытын бэлиэ өрүттэрин биһиги, быстахтык ыллахха, саха литературатын төрүттээччилэр, классик суруйааччыларбыт А.Е. Кулаковскай, А.И. Софронов, Н.Д. Неустроев үтөө ааттарын көмүскээһин дьыалатыгар көрөбүт. Ол көмүскэлин иһин кытаанах партийнай мизэрээ тардыллыбыта. БСК (б)П Саха уобаластааҥы комитетын бастакы секретарын дуоһунаһыттан «улахан политической сыһаларын иһин» 1955 сылыамыйын 3 күнүгэр уһуллубута. Саха литературатын историятын буржуазнай-националистической токурутуулары сыаналааһынҥа ССКПОК линиятын кытта сөбүлэспэтин уонна т. Тихонов хоруордуунан дьарыктанна дьин олоҥо суох буруйу туруорбутун иһин учуотунай карточкатыгар киллэрэн туран быыгабар бизрбиттэрэ. Бу буруйдааһыннар 1962 сыллаахха көтүрүллүбүттэрэ уонна И.Е. Винокуров өлбүтүн кэннэ реабилитацияламмытынан ааҕыллыбыта.

Норуот махталлаах өйдөбүлүгэр республика оройуонун үксүлэрин хоргуйууттан быһыһыр туһугар кини эр санаалаах охсуһуута тыыннаах. 30-с сыллар бүтүүлэригэр, 40-с сыллар саҕаланьыларыгар хаһан да буолба-

тах кураан түспүтэ. Онуоха кини үрдүкү инстанцияларга: «Дьон биирдиилээн буолбакка, уонунан охтолор, иһэн тахсыы, күүһү сүтэри уонна өлүү Волгатааҥы 1920-21 сыллары санатар», — дьин сайабылыанна суруйара. РСФСР правительството-тыттан ураты кини маныаха маарын-ныыр көрдөһүүлээх Микоян, Каганович, Шипилин курдук партия үрдүкү салайааччыларыгар хаста да тийээ сылдыталаабыта.

Советскай былаас сылларыгар үтүс сыралаах үлэ түмүллэн, элбэх киһи өйө-санаата кыттыһан И.Е. Винокуров төрөөбүт нэһилиэгэ, «Хатын Арыы» совхоз республикаҥа аатырбыта, умнуллубат кыайылар, түмүктэр ситиһиллибиттэрэ. Ол да кэмнэ И.Е. Винокуров аата умнуллубат этэ. 1985 с. 4 квартал түмүгүнэн социалистической куоталаһыыга бастаабыттарга И.Е. Винокуров 90 сыллаах үбүлүөйүнэн сибээстээн, тохсунньу 1 күнүгэр, 1986 с. кини аатынан бириис аанамыта уонна свидетельство туттарыллыбыта. Оччолорго совхоз директора С.С. Алексеев, партком секретара И.Б. Лукин, профком председателэ А.К. Алексеев, комсомол секретара Л. Дураева этилэр. Оннук улахан чиэскэ мин Бөтүн отделениетыгар управляющайынан үлэли сылдьан тиксэн турардаахпын. Онон И.Е. Винокуров аатынан бириис ылбыһынан киэн туттабын.

**М.Ф. КУГДАНОВ —
МЭЙИК НААХАР, Бөтүн**